

Návrh smernice EP a Rady, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 98/70/ES týkajúca sa kvality benzínu a naftových palív a ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2009/28/ES o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov energie - ILUC

V roku 2014 prebiehali intenzívne rokovania k návrhu smernice, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2009/28/ES o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov energie a ktorá mení a dopĺňa smernicu 98/70/ES, pokiaľ ide o kvalitu automobilového benzínu, motorovej nafty a plynového oleja a zavedenie mechanizmu na monitorovanie a zníženie emisií skleníkových plynov. Výsledný text smernice je výsledkom kompromisu na Rade, ktorý bol prijatý na Rade ministrov pre energetiku dňa 9. decembra 2014.

SR počas doterajších rokovaní k návrhu presadzovala v súlade so schválenou národnou pozíciou zvýšenie podielu pre konvenčné biopalivá z navrhovaných 5 % na 7 %, nesúhlasila s pripočítavaním hodnôt nepriamej zmeny vo využívaní pôdy - ILUC, keďže na území štátu k nepriamej zmene vo využívaní pôdy (zmene pôdneho statusu) v dôsledku pestovania plodín pre biopalivá nedošlo, presadzovala viacnásobné zarátavanie elektriny vyrobenej z OZE pre železničnú a cestnú dopravu, súhlasila s viacnásobným zarátavaním energetického obsahu biopalív vyrobených z odpadových alebo nepotravinových surovín (pokročilé biopalivá), ako aj s povinnosťou primiešavať tieto pokročilé biopalivá do úrovne 0,5 %, podporila stanovenie kritérií pre biopalivá s nízkym rizikom vzniku ILUC.

Gestorom legislatívneho návrhu je MH SR, spolugestormi MŽP SR a MPRV SR. V roku 2015 rokovania k návrhu pokračujú v Ad hoc pracovnej skupine o ILUC vyhodnocovaním pozície EP.

EP znovu navrhol obmedziť konvenčné biopalivá na 6 %, zvýšiť povinný podiel pokročilých biopalív na 2,5 %, zaviesť povinné započítavania emisných faktorov ILUC po roku 2020 pri hláseniach členských krajín o úsporách emisií skleníkových palív za životný cyklus motorového paliva, zrušiť bonus za využívanie degradovaných pôd, zaviesť využívanie „obnoviteľných tekutých a plyných palív nebiologického pôvodu“ a poveriť EK vydávaním delegovaných aktov v širokom spektre tém oboch novelizovaných smerníc. SR s uvedenými zmenami v texte noviel smerníc nesúhlasí – stanovisko schválené 19. 2. 2013 MH SR. Koncom apríla 2015 by malo prebehnúť konečné hlasovanie v EP.

Návrh smernice Rady, ktorou sa stanovujú metódy výpočtu a požiadavky na predkladanie správ podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 98/70/ES týkajúcej sa kvality benzínu a naftových palív – 7a

Smernica 2009/30/EK, ktorá mení a dopĺňa smernicu 98/70/ES, pokiaľ ide o kvalitu automobilového benzínu, motorovej nafty a plynového oleja a zavedenie mechanizmu na monitorovanie a zníženie emisií skleníkových plynov zaväzuje dodávateľov motorových palív a inej (elektrickej) energie pre cestné vozidlá a palív pre necestné pojazdné stroje do konca obdobia plnenia podmienok v roku 2020 znížiť o 6 % emisie skleníkových plynov z palív a inej (elektrickej) dodávanej energie počas ich životného cyklu.

Zníženie o 6 % sa pravdepodobne dosiahne prostredníctvom využívania biopalív, elektrickej energie a redukciou spaľovania plynov a ich vypúšťania do ovzdušia vo fáze ťažby fosílnych palív z východiskových surovín.

V článku 7a ods. 5 sa vyžaduje, aby Komisia zaviedla všetky opatrenia potrebné na vykonávanie uvedených povinností, ktoré sa prijímú prostredníctvom regulačného postupu s kontrolou. V dôsledku toho je Komisia splnomocnená prijať vykonávacie opatrenia týkajúce sa mechanizmu na monitorovanie a zníženie emisií skleníkových plynov. Od Komisie sa konkrétne žiadalo, aby zvažila návrhy týkajúce sa:

- metódy výpočtu emisií skleníkových plynov z palív a iných nebiologických zdrojov energie (prvky týkajúce sa výpočtu emisií skleníkových plynov pre biopalivá sú už zahrnuté v prílohe IV k smernici),
- metódy výpočtu základnej intenzity emisií skleníkových plynov z fosílnych palív, ktorá sa má použiť ako referenčná hodnota pre overovanie plnenia cieľa,
- výpočtu a overenia intenzity emisií skleníkových plynov z elektrickej energie používanej v elektrických vozidlách,
- akýchkoľvek pravidiel potrebných na uplatňovanie toho, aby dvom alebo viacerým dodávateľom z jedného alebo viacerých členských štátov bolo umožnené vykazovať intenzitu emisií skleníkových plynov spoločne,
- akýchkoľvek ďalších opatrení potrebných na implementáciu článku 7a.

Hlavnými črtami návrhu smernice, pokiaľ ide o metódu výpočtu emisií skleníkových plynov z palív a iných energetických zdrojov nebiologického pôvodu, sú:

- Použitie jedinej priemernej štandardnej hodnoty na reprezentovanie jednotky intenzity emisií skleníkových plynov pre každý druh paliva, ktorá sa používa ako komparátor pre vyčíslenie úspor emisií skleníkových plynov za životný cyklus v predvýrobnej fáze;
- Harmonizované predkladanie výročných správ dodávateľov členským štátom a členských štátov Komisii potrebné na monitorovanie znižovania emisií skleníkových plynov v Únii a na prispôsobenie metód výpočtu technickému a vedeckému pokroku.

Slovenská republika nesúhlasila so znením návrhu smernice, najmä z dôvodov, že smernica navrhuje dramatické zvýšenie priemernej hodnoty emisií skleníkových plynov v predvýrobnej fáze z pôvodných 83,8 gCO₂eq/MJ na 94,1 gCO₂eq/MJ, ktoré je spôsobené, okrem iného, započítaním vysoko emisných surovín z problematických ropných polí v Afrike, z ropných pieskov a bridlicových štruktúr a ktoré zároveň znamená povinnosť pre hospodárske subjekty dosahovať vyššie úspory emisií skleníkových plynov počas predvýrobnej fázy palív (tzv. „upstream emission reduction“), pričom ich možný vplyv na úspory emisií skleníkových plynov pri ťažbe ropy a jej preprave je minimálny, resp. žiadny, s ohľadom na reálnu geopolitickú situáciu, ako aj možných sankcií, ktoré na základe návrhu smernice hrozia slovenským hospodárskym subjektom pri neplnení cieľa a môžu byť pre nich likvidačné. Najdôležitejším dôvodom pre výhrady SR je riziko, že bude ohrozené plnenie medzinárodných záväzkov SR do roku 2020 (6 % redukčný cieľ emisií skleníkových plynov za životný cyklus motorového paliva).

Návrh smernice prešiel väčšinou hlasov členských krajín vo WPE dňa 13. 11. 2014 a dňa 17. 12. 2014, aj napriek nesúhlasnému stanovisku Výboru EP pre životné prostredie, Európsky parlament neodmietol prijatie predmetnej smernice nedostatočnou väčšinou hlasov (337 za stiahnutie návrhu, 325 proti stiahnutiu, 48 sa zdržalo). Smernica nebola do termínu spracovania tejto správy uverejnená v Úradnom vestníku EÚ.